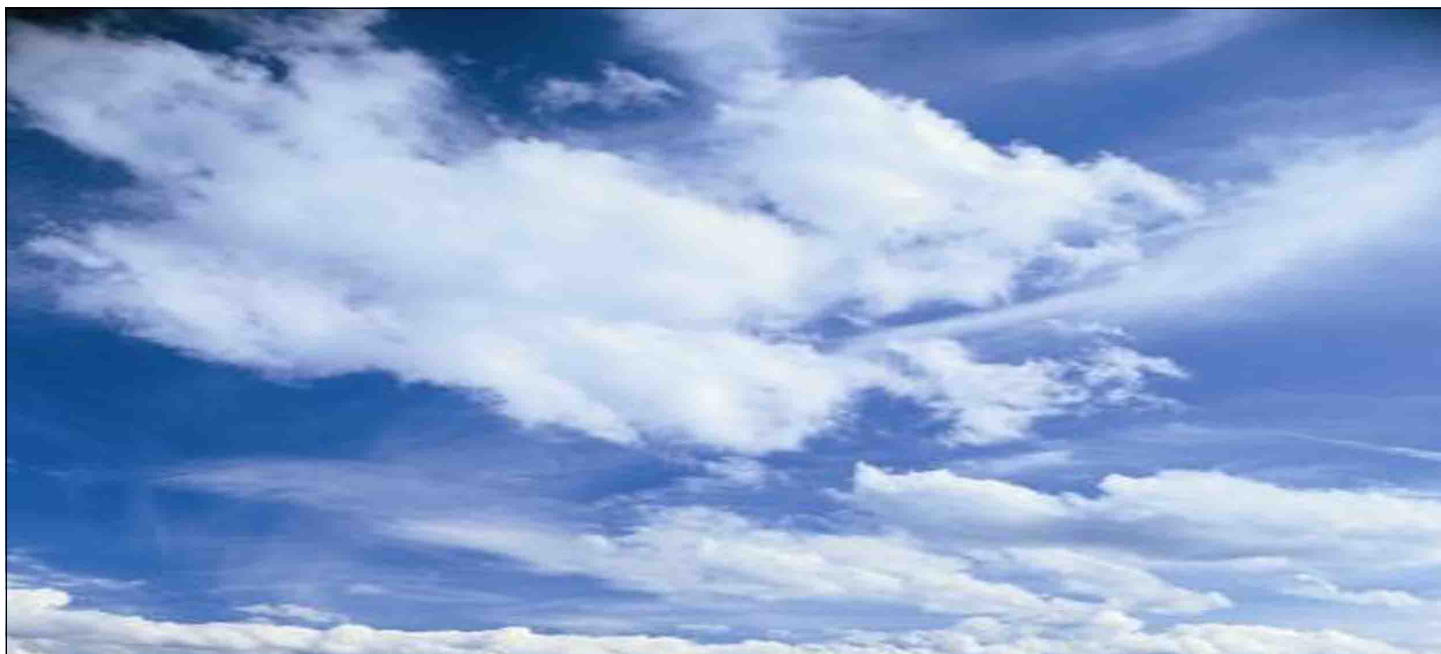

Handlingsplan om forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2025-2028

April 2025

Indholdsfortegnelse

1	Indledning og baggrund	3
2	Overordnede mål for rottebekæmpelsen i kommunen	3
3	Tildelte ressourcer	3
4	Målbare succeskriterier for rottebekæmpelsen	3
5	Tiltag 2025-2028	4
6	Kommunal kloakrottebekæmpelse	5
7	Sikringsordning og privat rottebekæmpelse	5
8	Særlige indsatsområder	6
8.1	Fødevareraktiviteter	
8.2	Havnearealer	
8.3	Kommunale genbrugspladser og deponi	
8.4	Vildtfodringspladser	
8.5	Tilsynspligtige ejendomme	
9	Status på rottebekæmpelsen	7
10	Vedtagelse og gyldighed	8
11	Lovgrundlag	8

1. Indledning og baggrund

Rottehandlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2025-2028 sætter rammen for en målrettet indsats mod rotter i Aabenraa Kommune. Formålet er at beskytte folkesundheden, sikre borgernes tryghed og minimere skader på bygninger og infrastruktur. Planen beskriver strategiske tiltag for at reducere rottebestanden gennem forebyggelse, effektiv bekæmpelse og stærkere samarbejde med borgere og forsyningsselskabet Arwos.

2. Overordnede mål for rottebekæmpelsen i kommunen

Kommunens rottebekæmpelse skal medvirke til at sikre, at borgerne i Aabenraa Kommune har en oplevelse af tryghed, sikkerhed og effektivitet i forbindelse med rottebekæmpelsen.

Kommunen vil udmønte målet ved at:

- Være synlig, så borgerne ved hvordan de skal forholde sig i tilfælde af rotteproblemer.
- Sikre et beredskab, så kommunen til enhver tid leverer en kompetent og hurtig service.
- Der ikke skabes tilhold for rotter uden for kloakkerne.
- Sikre kompetent og effektiv bekæmpelse ved at have fokus på vidensbaseret og målrettet forebyggelse og bekæmpelse.

Aabenraa Kommune vil i planperioden arbejde for at nedbringe antallet af anmeldelser, herunder antallet af gengangere samt det tidsrum der går, fra anmeldelse til bekæmpelsen starter. Derudover vil kommunen arbejde for at bruge så lidt gift som muligt i bekæmpelsen.

Et fald i anmeldelser er kun positivt, hvis det skyldes færre rotter i kommunen. Aabenraa Kommune appellerer derfor til, at borgerne overholder deres anmeldelsespligt, når de ser en rotte, så vi hurtigst muligt kan komme i gang med bekæmpelse.

3. Tildelte ressourcer

Rottebekæmpelsen i Aabenraa Kommune er, som i alle landets kommuner gebyrfinansieret. Den 1. januar 2025 trådte en ny rottebekendtgørelse i kraft. Bekendtgørelsen fastlægger en ny model for beregning og opkrævning af gebyret. Gebyret vil fremadrettet skulle pålægges samtlige faste ejendomme i kommunen og beregnes og opkræves med udgangspunkt i ejendommens areal som oplyst i Bygnings- og Boligregistret (BBR) den 1. januar i året forud for det år, som opkrævningen dækker. 1/3 af omkostningerne ved den kommunale rottebekæmpelse skal fordeles med en lige stor andel for samtlige faste ejendomme i kommunen som et fast gebyr, mens de resterende 2/3 af omkostningerne fordeles forholdsmæssigt mellem samtlige faste ejendomme i kommunen ud fra det bebyggede areals størrelse. For ejendomme med et bebygget areal, der overstiger 250 m², fastsættes kvadratmetersatsen som halvdelen af kvadratmetersatsen op til 250 m².

Gebyret dækker kommunens forpligtelse til bekæmpelse af rotter, herunder selve rottebekæmpelsen, drift af IT-systemet til anmeldelse af rotter og det forebyggende arbejde. Herudover føres der årligt tilsyn med mere end 600 tilsynspligtige ejendomme, ligesom der føres tilsyn med private sikringsordninger. Da gebyret er baseret på hvile-i-sig-selv princippet, vil taksten årligt blive reguleret ved Byrådets årlige fastsættelse af takster.

4. Målbare succeskriterier for rottebekæmpelsen

1. Fastholdelse af et giftforbrug svarende til 0,05 kg pr. anmeldelse eller lavere.
2. Altid begynde med giftfrie bekæmpelsesmetoder, hvor det er muligt.
3. Udvide informationsgrundlaget for borgerne om forebyggelse og bekæmpelse af rotter.
4. Udføre et passende antal tilsynsbesøg med sikringsordninger for at sikre, at de overholder gældende regler samt rottehandlingsplanen 2025-2028.
5. Udføre et passende antal tilsynsbesøg med egne bekæmpere for at sikre at de overholder gældende regler samt rottehandlingsplanen 2025-2028.

Giftforbruget er stadigvæk faldende i Aabenraa Kommune. Vi arbejder på at holde os ajour med nye giftfri bekæmpelsesmetoder, herunder nye typer af fælder. Desuden bruger vi ofte fælder i kloakker, for at nedbringe antallet af rotter i kloakkerne.

5. Tiltag 2025-2028

På baggrund af de overordnede mål for rottebekæmpelsen i Aabenraa Kommune herunder, tryghed, sikkerhed og effektivitet, planlægges en række tiltag for planperioden 2025-2028. Disse tiltag er oplistet herunder.

Indsatser	Delmål
Øget bevidsthed hos borgerne	• Være synlig, hvor det er muligt. • Udvide informationsmaterialet, hvor det giver mening. • Al informationsmateriale lægges på kommunens hjemmeside under "Rotter" • I forbindelse med bygningsgennemgang ved borgere informeres der om, hvilke tiltag der skal sættes i værk.
Effektivitet i bekæmpelsen	• Flere rottefælder i brønde, hvor det er muligt. • Flere midlertidige rottefælder eller rottespærrer i kloakker, hvor der er kloakdefekter. • Flere midlertidige rottefælder eller rottespærrer i kloakker, hvor det giver mening. • Være imødekommende overfor at afprøve nye materialer og metoder i rottebekæmpelsen.
Fokus på årsagen til rottetilhold	• Rottesikring af fjerkræhold. • Dialog med borgere om fuglefodring. • Kloakdefekter, hurtig sporing og reparation. • Dialog om skraldespande og affald.
Giftfri bekæmpelse	• Altid begynde med giftfri bekæmpelse, og kun anvende gift, hvor det er nødvendigt. • Altid overveje alternative giftfrie metoder, hvor det er muligt.
Opdatering og deling af viden	• Holde jævnlige møder med bekæmper og administration, for at koordinere og styrke samarbejdet. • Deltage i ERFA-møder på rotteområdet, for at udveksle erfaringer i bekæmpelsesarbejdet og på IT-området.
Tilsyn med sikringsordninger	• Der vil blive udført et passende antal tilsyn med sikringsordninger herunder privat bekæmpelse (R1 og R2).

Indsatser	Delmål
Tilsyn med bekæmpere	Der vil blive udført et passende antal tilsyn med egne bekæmpere.
Brugerundersøgelse	Der vil blive udført en brugerundersøgelse af tilfredsheden i bekæmpelsesarbejdet.

Aabenraa Kommune håber på, at de nævnte tiltag vil skabe endnu mere tryghed og tilfredshed i rottebekæmpelsen i Aabenraa Kommune. Ved at øge borgernes bevidsthed håber vi på, at det vil være en medvirkende faktor til, at giftforbruget bliver reduceret.

6. Kommunal kloakrottebekæmpelse

Aabenraa Kommunes forsyningsselskab Arwos står for bekæmpelse af rotter i de kommunale kloakker. Hvis kommunens bekæmpere lokaliserer utætheder i de offentlige kloakker, underrettes Arwos straks. Herefter foretager Arwos de nødvendige undersøgelser, for eksempel med kloak-tv, med henblik på at finde og beskrive en eventuel utæthed. Når Arwos har indkredset problemets omfang, foretages reparation. Grænsen mellem den offentlige kloak og den private kloak går ved skel. Hvis der er brud på kloakken på egen grund, så henstiller kommunen til, at man straks kontakter kloakmester og eventuelt egen forsikring. Er det på offentligt areal, kontakter kommunen Arwos.

De offentlige kloaksystemer i Aabenraa Kommune fornyes og udbygges løbende i henhold til kommunens spildevandsplan.

7. Sikringsordning og privat rottebekæmpelse

I henhold til Rottebekendtgørelsens kapitel 5 og 6, må autoriserede firmaer udføre rottebekæmpelse, efter de har erhvervet en af følgende 2 autorisationsformer:

- R1-autorisation
Autorisationen giver mulighed for erhvervsmæssig forebyggelse og bekæmpelse af rotter.
- R2-autorisation
Autorisationen giver mulighed for forebyggelse og bekæmpelse af rotter på egen virksomhed ved brug af visse bekæmpelsesmidler.

Begge former for autorisationer opnås efter uddannelse forestået af Miljøstyrelsen.

For R1 og R2 bekæmpelse gælder følgende:

- Bekæmpelsen skal være registreret i "Rottehullet" (Danmarks Miljøportal).
- At der ikke udlægges gift i foderkasser, før anmeldelsen til "Rottehullet" (Danmarks Miljøportal) har fundet sted.
- Den lovpligtige rapport for bygningsgennemgang skal udleveres eller fremsendes til ejeren eller lejereren af en ejendom. Kommunen kan forlange at få en kopi af rapporten efter anmodning.
- Bekæmpelse af rotter skal følge Miljøstyrelsens bekendtgørelser, vejledninger, forskrifter samt kommunens handlingsplan.
- Hvis en borger/virksomhed tegner en sikringsordning med et privat firma (R1), afholdes udgifter hertil for borgerens/virksomhedens egen regning.
- Indgåelse af en sikringsordning fritager ikke borger/virksomhed for gebyr for rottebekæmpelse ved kommunen.

- Kommunen fører tilsyn med privat bekæmpelse. Tilsynet udføres som stikprøver, hvor kommunen blandt andet vil rette fokus på, om bekæmper har opnået den lovpligtige autorisation, og om den private bekæmper, overholder gældende regler og retningslinjer. Stikprøven omfatter ydermere, om der er foretaget en bygningsgennemgang, samt om der foreligger en rapport for denne. Yderligere kontrolleres det, om forekomst af rotter og en eventuel giftanvendelse er indberettet i "Rottehullet", ligesom vejledning af borgeren, afmærkning og aflåsning af depoter kontrolleres.
- Tilsynene vil primært blive udført som fysiske tilsyn for både R1 og R2-bekæmpelse.
- Tilsynene vil primært blive udført uden forudgående varslings.
- Eventuelle overtrædelser vil kunne medføre håndhævelser og bøder.

8. Særlige indsatsområder

I det nedenstående beskrives særlige indsatsområder i kommunens forebyggelse og bekæmpelse.

8.1 Fødevarer virksomheder

De fleste af kommunens fødevarer virksomheder har egen sikringsordning ved private bekæmpelsesfirmaer. Årsagen er, at Fødevarerstyrelsen har nul-tolerance over for skadedyr på fødevarer virksomheder. Ved forekomst af rotter på fødevarer virksomheder, vil vi ikke kun have fokus på selve virksomheden, men også naboer, hvorfra rotterne kan komme.

Der er krav i Rottebekendtgørelsens § 23 om, at sikringsfirmaerne (med R1-autorisation) skal foretage en bygningsgennemgang ved tegning af aftale og derefter hvert tredje år. Dette gælder også for fødevarer virksomheder.

Fødevarer virksomheder skal, ligesom alle andre, straks anmelde forekomst af rotter til kommunen. Fødevarerstyrelsen og kommunen har en gensidig pligt til at underrette hinanden om forekomst af rotter i og omkring fødevarer virksomheder.

8.2 Havnearealer

Kommunen foretager aktiv rottebekæmpelse efter forudgående anmeldelse. Bekæmper vil besøge arealerne, hvis der er tegn på rotter. Bekæmper kan i samarbejde med den ansvarlige på stedet, aftale alternative metoder til bekæmpelse af rotter.

8.3 Kommunale genbrugspladser og deponi

I Aabenraa er der henholdsvis 5 genbrugspladser og 2 minigenbrugspladser. Det tidligere deponi er lukket. Disse pladser drives af kommunens forsyningsselskab Arwos. Rotteforekomster kan ikke undgås, da der her er optimale levesteder for rotter. Arwos arbejder på at minimere forekomsten af rotter og for at sikre især naboer til genbrugspladser mod rotter.

Der anvendes giftfrie metoder. Dette skyldes, at der er mange naturlige fjender for rotterne – herunder ræve og rovfugle, som ikke ønskes forgiftet.

8.4 Vildtfodringspladser

Aabenraa Kommune foretager kun bekæmpelse og forebyggelse af rotter på vildtfodringspladser, hvor der sker anmeldelse fra borgerne. Aabenraa Kommune har ikke overblik over, hvor der findes vildtfodringspladser ud over enkelte steder i skove og på naturarealer. For at rette fokus på rotteproblemerne ved pladserne, opfordres borgerne til at sørge for at fodre, så foderet ikke medfører rottehold.

8.5 Tilsynspligtige ejendomme

I henhold til Rottebekendtgørelsens § 8 fører kommunen tilsyn med en række tilsynspligtige ejendomme. Antallet af tilsynspligtige ejendomme ligger forholdsvis stabilt. I 2024 var der ca. 580 ejendomme. Tilsynspligtige ejendomme er erhvervsejendomme, der skal besøges i perioden fra oktober til februar hvert år. Hvis der ved tilsynet konstateres rotter på ejendommen, skal der igangsættes rottebekæmpelse.

De tilsynspligtige ejendomme er:

1. Erhvervsejendomme med dyrehold (herunder pelsdyravl), rideskoler, hundekenneler og lignende.
2. Erhvervsejendomme med primærproduktion af fødevarer og foder til dyr, men også fx dambrug og gartneri.
3. Erhvervsejendomme med opbevaring af foderstoffer som korn, roer, ensilage og lignende.
4. Erhvervsejendomme med opbevaring af planteprodukter som efterfølgende anvendes til produktion af fødevarer til mennesker, for eksempel opbevaring af frugt, grøntsager, rodfrugter og lignende.
5. Erhvervsejendomme uden primærproduktion, hvis der for eksempel opbevares frugt, grøntsager, rodfrugter og lignende produkter, som efter pakning sælges til konsum for mennesker.

9. Status på rottebekæmpelsen

Kommunens vision i tidligere planperioder var at sikre tryghed, sikkerhed og effektivitet i forbindelse med rottebekæmpelsen. Dette er langt hen ad vejen lykkedes. Dog er det fortsat vores overordnede mål for planperioden 2025-2028, hvor vi fortsat vil arbejde på at øge bevidstheden hos borgerne ved at informere og vejlede omkring vigtigheden af forebyggelse af rotter.

En af de store udfordringer i sidste planperiode var at nedbringe giftforbruget mest muligt. Det er lykket godt. Vi er nu så langt nede i giftforbrug, at vi ikke mener det kan komme ret meget længere ned. Vi bruger kun minimalt med gift og kun der, hvor der er behov. Eksempelvis på steder, hvor der er usædvanligt mange rotter. Hvis vi sammenligner giftforbruget på landsplan, er der også en tydelig tendens til, at der bruges langt mindre gift i bekæmpelsen både hvad angår kommunal og privat bekæmpelse - herunder sikringsordninger.

Ved anmeldelser har vi ofte fået mundtlige tilkendegivelser fra borgerne om, at vores indsats i rottebekæmpelsen har været effektiv. Vi har desuden fået flere tilkendegivelser fra borgerne om, at vores rottehunde gør et godt stykke arbejde, og at de er gode til at guide bekæmperen hen, hvor rotterne befinder sig. Vi bruger fortsat meget tid på at få en konstruktiv dialog med borgerne omkring forebyggelse af rotter ved at begrænse deres levesteder. Grunden til, at vi har vurderet det var vigtigt, er netop for at opnå en mere effektiv rottebekæmpelse, når borgerne følger vores råd og anvisninger.

Antallet af anmeldelser har været nogenlunde stabilt gennem planperioden. Udviklingen i antallet af anmeldelser, udgifter og giftforbrug igennem de seneste tre år ses af nedenstående tabel.

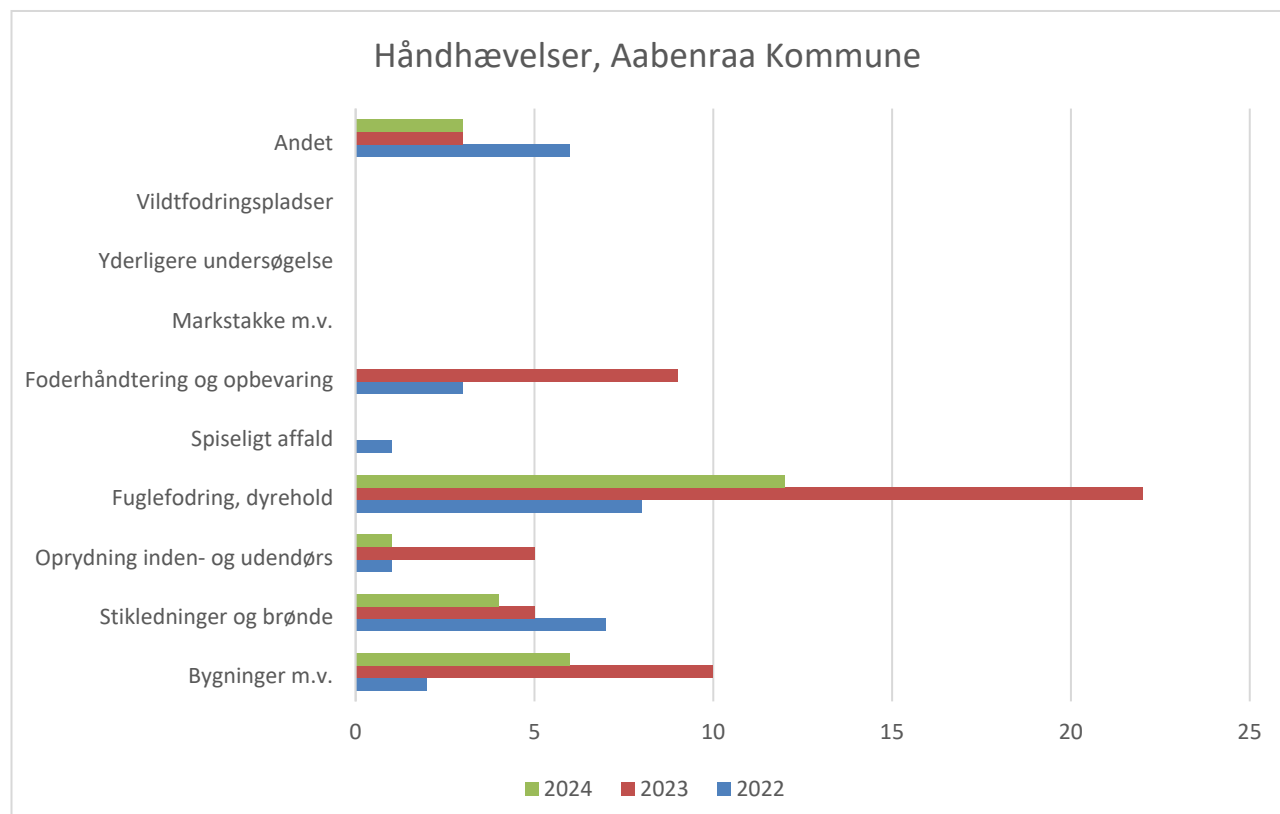
År	2022	2023	2024
Anmeldelser	1.438	1.477	1.451
Udgift (mio. kr./år)	2,428	2,512	2,447
Gift (kg. /år)	48,93	28,98	8,56
Gift kg. (år/anmeldelse)	0,034	0,019	0,006

Som det fremgår af tallene, er giftforbruget stærkt faldende gennem planperioden 2022-2025. Vi har bevidst brugt andre metoder end gift i bekæmpelsen af rotter. Vi har blandt andet anvendt langt flere giftfrie fangstfælder. Dette er en udvikling vi vil fortsætte med fremover.

På baggrund af en opgørelse i Danmarks Miljøportal kan vi konstatere, at der også er en stor nedgang i giftforbruget på landsplan. Så også her følger vi udviklingen.

På baggrund af opgørelser i Danmarks Miljøportal kan vi konstatere, at kommunens omkostningsniveau pr. anmeldelse ligger en smule under landsniveauet.

På figuren nedenunder ses de håndhævelser, der er meddelt i perioden 2022-2024.

Som det ses af figuren, er fuglefodring og dyrehold en væsentlig årsag til håndhævelser. Vi ser ofte, at især overskydende foder henligger på jorden og tiltrækker rotter. Nedfaldene frugter kan også udgøre en fødekilde for rotter. Vi beder derfor ofte ejer/lejer om at gøre rent til aften efter endt fuglefodring. Der hvor der er rotter på en ejendom beder vi ofte ejeren eller lejereren om at stoppe med fuglefodring, og til at fjerne nedfaldne frugter i haven indtil vi har fået bekæmpet rotterne.

I den tidligere handlingsplan blev der fastsat et mål om, at vi ville udføre et passende antal tilsynsbesøg med sikringsordninger for at sikre at de overholdende gældende regler samt rottehandlingsplanen. Status er, at vi har udført 15 tilsynsbesøg. Der blev ikke fundet alvorlige overtrædelser af lovgivningen.

10.Vedtagelse og gyldighed

Rottehandlingsplanen er vedtaget af Udvalget for Bæredygtighed og Udvikling den 9. april 2025.

Handlingsplanen, der offentliggøres på kommunens hjemmeside, skal revideres minimum hvert tredje år. Næste revision skal foretages i 2028.

11.Lovgrundlag

Aabenraa Kommune er forpligtet til at foretage en effektiv bekæmpelse af rotter. Hjemlen fremgår bl.a. af følgende love og bekendtgørelser:

- Rottebekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 1336 af 22. november 2023 om forebyggelse og bekæmpelse af rotter) samt vejledning om forebyggelse og bekæmpelse af rotter udgivet i 2019.
- Miljøaktivitetsbekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 844 af 23. juni 2017 om miljøregulering af visse aktiviteter)
- Miljøbeskyttelsesloven (Lovbekendtgørelse nr. 48 af 12. januar 2024 om miljøbeskyttelse)
- Bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen (Bekendtgørelse nr. 961 af 26. juni 2023 om bekæmpelsesmidler).
- Dyreværnsloven (Bekendtgørelse nr. 61 af 19. januar 2024 om lov af dyrevelfærd)